

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Pile

000243524

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
im. Marii Grzegorzewskiej
tel. (067) 2106880, tel./fax (067) 2106891
ul. Śniadeckich 27A/B, 64-920 PILA
NIP: 764-23-92-672

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną

„Przepis na empatię”

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy

im. Marii Grzegorzewskiej

w Pile



Program realizowany w świetlicy szkolnej w roku szkolnym 2023/2024

Prowadzące: *Barbara Patoleta i Maria Stefaniak*

Projekt edukacyjny został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną

w dniu: 27.10.2023 r. – Protokół nr 4/2023/2024

*Nie mijam płaczu dziecka,
skrzywdzonego kota nie mijam
i psa z kulawą nogą,
ani motyla leżącego na szynach.
Nie mijam ptaka z połamanym skrzydłem,
zerwany kwiat odnoszę do domu,
nad zbłąkaną mrówką się schylam.
I gdy słyszę w gwiazdach
szum odrzutowca
myślę:
dlaczego w epoce atomu
ludzie tak często mają podstępny krok kocich łap,
psim zębem patrzą na siebie wrogo?
Widzę za oknem dzieci:
zaczynają one już rozumieć ten wiek.
Czy nie mijają,
czy odnoszą do domu,
czy schylają się?
- myślę, dziwną zdjęty trwogą.*

Czesław Janczarski

Opis innowacji:

1. Uzasadnienie potrzeby wprowadzenia innowacji pedagogicznej

Innowacja pedagogiczna – „**Przepis na empatię**” jest pomysłem na uwrażliwienie odbiorców na relacje międzyludzkie i otaczający nas świat.

Celem innowacji będzie skupienie się na empatycznych zachowaniach w różnych sytuacjach. Będziemy uczyć się współodczuwania stanów emocjonalnych innych osób, będziemy próbować rozumieć to, co druga osoba czuje w danej chwili. Ta umiejętność pomaga w codziennym życiu, ponieważ to właśnie dzięki niej budujemy relacje społeczne i nawiązujemy więzi.

W ramach innowacji będziemy pracować z empatią poznawczą, gdzie patrzymy na świat z perspektywy innej osoby lub kultury. Ten rodzaj empatii polega na zrozumieniu tego, co dana osoba aktualnie czuje, bez angażowania się w jej emocje. Jest to niejako postawienie się na miejscu drugiej osoby. Empatia poznawcza pomaga nam budować relacje z innymi. Z kolei empatia emocjonalna to wczuwanie się w emocje i uczucia drugiej osoby. Dzielenie i przeżywanie ich razem z innymi.

Empatię jak najbardziej można ćwiczyć i rozwijać. W ćwiczeniu empatii przede wszystkim duże znaczenie ma rozwój samoświadomości poprzez naukę obserwowania i wczuwania się we własne emocje, myśli i odczucia. By lepiej zrozumieć własne emocje, warto regularnie nazywać te, które aktualnie do nas przychodzą. Nauka empatii może także polegać na obserwacji innych – ich gestykulacji, sposobu, w jaki mówią, jak wygląda ich wyraz twarzy. Rozwijanie empatii to również poświęcenie naszej uwagi innym osobom, aktywne słuchanie, które pomoże nam dostroić się do ich emocji i uczuć. Inne sposoby na ćwiczenie empatii to też treningi uważności oraz treningi komunikacji z innymi.

Dlatego też przedmiotem działań innowacji będzie trening uważności, który polegać będzie na kierowaniu uwagi na to, czego doświadcza się w danej chwili. Dzięki temu można uspokoić oddech, wyciszyć emocje, zyskać więcej energii do mierzenia się z wyzwaniami codziennego życia oraz skuteczności w rozwiązywaniu problemów.

Mindfulness, czyli trening uważności, to ćwiczenie umysłu, przeznaczone głównie dla osób, które nie radzą sobie ze stresem i negatywnymi emocjami. Trening

uważności może się okazać pomocny także w przypadku depresji, uzależnień, czy zaburzeń odżywiania.

Mindfulness to celowe (czyli świadome) skierowanie swojej uwagi na to, czego doznaje się w danej chwili – tu i teraz (nie wybieganie w przyszłość, ani nie wracanie do przeszłości).

Dzięki treningowi uważności można również skupić się na zwykłych rzeczach, które nas otaczają i zauważać ich niezwykłość i piękno, co pomoże również zbudzić poczucie wdzięczności, pełności, zadowolenia.

Ćwiczenie empatii i uważności stanowi ważną podstawę do treningu umiejętności społecznych (TUS), który pomaga rozwijać kompetencje społeczne, potrzebne w relacjach z innymi ludźmi. Definiuje się je jako zdolność do odpowiedniego reagowania na sytuacje, w których wchodzimy w interakcje z innymi ludźmi. Umiejętności społeczne warunkowane są przez temperament, charakter i cechy osobowości, a także inteligencję emocjonalną i społeczną.

W ramach innowacji pedagogicznej, przedmiotem której jest empatia, będziemy bazować i pracować z międzynarodowym projektem edukacyjnym, wspierającym rozwój czytelnictwa w roku szkolnym 2023/2024.

MIĘDZYNARODOWY PROJEKT *EDUKACYJNY* „*Czytam z klasą lekturki spod chmurki*” został podzielony na 3 moduły jako tematy przewodnie projektu:

- a) Bądź dobry dla ludzi,
- b) Bądź dobry dla zwierząt,
- c) Bądź dobry dla roślin.

Tematyka projektu doskonale wpisuje się w ramy niniejszej innowacji pedagogicznej. Zalecane lektury świetnie zobrazują omawiane kierunki działań innowacji. Dodatkowym aspektem jest rozwijanie aktywności czytelniczej i rozbudzenie ciekawości literackiej wśród uczniów.

2. Założenia ogólne

1. Adresatami innowacji są uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną.
2. Czas realizacji innowacji obejmuje okres od listopada 2023 do czerwca 2024 r.
3. Zajęcia innowacyjne odbywać się będą raz w miesiącu, w ramach zajęć rewalidacji, w klasie 3 – 5 u Pani Kingi Anielskiej.
4. Rodzaj wybranej innowacji:

- innowacja kształceniowa, wychowawcza, terapeutyczno – zdrowotna,
- rodzaje rozwiązań innowacyjnych, to programowe i metodyczne,
- kryterium określające rodzaj zmian to przekształcenie, uzupełnienie, wzmocnienie i integracja,
- według stopnia kreatywności to innowacja asymilacyjna,
- według kryterium źródła innowacji - powstała z osobistego doświadczenia zawodowego i adoptowana z doświadczenia pedagogicznego osób drugih.

3. Podstawa prawna

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.) – art. 55 ust. 1 pkt 4, art. 68 ust. 1 pkt 2, art. 70, art.98, art. 102.

4. Cele innowacji

a) Cele ogólne:

- umiejętność rozpoznawania umiejętności swoich i innych,
- nabycie lub wzmocnienie wiedzy społecznej,
- zastąpienie nieprawidłowych zachowań pożądanymi reakcjami,
- zoptymalizowanie zachowań społecznych,
- rozbudzenie i kształtowanie zainteresowań społecznych,
- rozwijanie pamięci oraz umiejętności logicznego rozumowania,
- doskonalenie umiejętności obserwowania otaczającego nas świata i zachodzących w nim zmian,
- kształtowanie postaw prospołecznych,
- rozbudzenie u uczniów ciekawości literackiej,
- rozwijanie aktywności czytelniczej.

b) Cele szczegółowe:

- umiejętność radzenia sobie ze stresem,
- umiejętność uspokajania się w kryzysowych sytuacjach,
- nauka sztuki koncentracji i relaksu,
- osiągnięcie równowagi emocjonalnej,
- pogłębianie wiedzy na temat dobroczynności,
- kształtowanie u uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra,
- obserwowanie i badanie najbliższego otoczenia, dostrzeganie niezwykłości każdego zjawiska.

5. Sposoby realizacji innowacji:

Sposób przekazu informacji nauczyciel wybierze w zależności od indywidualnych predyspozycji i możliwości psychofizycznych uczniów podczas zajęć. Priorytetem będzie zainteresowanie uczniów zajęciami i aktywizacja do podejmowania dialogu i działań mających na celu każdorazowe nawiązanie relacji i realizację zaplanowanych działań. Nauczyciel zastosuje metody i formy pracy, które pozwolą i umożliwią uczniom działanie i aktywność własną, a także będą rozwijać samodzielność i kreatywność ucznia.

6. Przewidywane efekty

Uczniowie podczas zajęć będą aktywizowani do podejmowania działań poprzez nietypowe przedstawienie programu i zadań, a wiadomości przekazywane będą w postaci zdarzeń i zjawisk dnia codziennego i użytkowego oraz otaczającego nas świata ludzi, zwierząt i roślin. Nauczyciel w sposób twórczy i zawsze dostosowujący się do stanu emocjonalnego uczniów przekazywać będzie zaplanowane treści. Będzie twórczy i kreatywny w sposobie przekazu, by kształtować i utrwalać pożądane postawy.

7. Sposoby ewaluacji

W celu informacji zwrotnej nauczyciel przeprowadzi:

- obserwację uczniów podczas prowadzonych zajęć,
- zebrane zostaną materiały dokumentujące pracę ucznia,
- zostanie przeprowadzony wywiad z wychowawcą i innymi nauczycielami odnośnie realizacji innowacji.

8. Spodziewane efekty

Wpływ na ucznia:

- rozbudzenie i wprowadzenie do życia codziennego zachowań empatycznych,
- rozbudzenie i rozwinięcie wrażliwości emocjonalnej i estetycznej ucznia,
- uwrażliwienie i pogłębienie empatii wobec świata ludzi, zwierząt i roślin,
- rozbudzenie holistycznego podejścia do życia,
- umiejętność wykorzystania wiedzy z kilku różnych dziedzin,
- poszerzenie i usystematyzowanie wiedzy związanej ze światem zwierząt i roślin,
- wykorzystywanie wiedzy zdobytej w ramach treningu umiejętności społecznych (TUS),
- umiejętność stosowania techniki uważności,

- zdobycie i stosowanie nawyków czytania i zdobywania wiedzy z literatury.

Wpływ na pracę szkoły:

- podnoszenie jakości pracy szkoły poprzez niestandardowe podejście do ucznia,
- rozwój poznawczy i emocjonalny ucznia,
- promocja szkoły w środowisku lokalnym.

9. Podsumowanie

Niniejsza innowacja ma na celu zaprezentowanie korzyści płynących z niestandardowego podejścia do uczniów i zastosowania nietypowych technik, aby uwrażliwić odbiorców w sferze empatii.

Podstawą wszelkich działań będzie trening umiejętności społecznych (TUS), gdzie będziemy skupiać się na ćwiczeniu empatii i uważności w celu opanowania zdolności do odpowiedniego reagowania na sytuacje, w których wchodzimy w interakcje z ludźmi, a także zwierzętami i roślinami. Bazować będziemy na projekcie edukacyjnym „**Czytam z klasą lekturki spod chmurki**”, którego tegorocznym tematem jest dobroczynność wobec ludzi, zwierząt i roślin.

Zatwierdzam do realizacji
27.10.2023 r.

DYREKTOR
M. Bazelak
Małgorzata Bazelak

Opracowała:

Barbara Patoleta